

SÖYLEŞİ

27 MAYIS HAREKETİ ÜZERİNE

30M, 1992 Tarihinde JMÖ'smca düzenlenen 27 Mayıs 1960 hareketi üzerine konulu söyleşiye konuşmacı olarak Suphi KAHRAMAN katılmıştır.

" 32 yıl önce, İÖÖ'da ben yarbay rütbesinde bir subaydım, 27 Mayıs'tan bir süre önce harekete katıldım. Gördüğüm kadarıyla söyleşide bulunanların çoğu 27 Mayıs'tan sonra doğmuş olmalı, yada o tarihlerde küçük yaşlarda bulunmalı. Bu nedenle 27 Mayıs'ın iyi bilinmesinin önemli olduğunu düşünüyorum,

Bugün insanlar 12 Eylülle birlikte ortadan kaldırılan özgürlüklerin bulunmadığı, kısıtlı olduğu bir ortamda yaşamaktadırlar. Oysa 27 Mayıs'tan sonra ve 1961 Anayasa'sı ile birlikte birçok özgürlük güvence altına alınmıştır.

Günümüzde basın büyük çoğunluğu 27 Mayıs'ın nimetlerinden yararlandıkları halde, bu konuda toplumda kuşku yaratacak bir tavır içinde bulunmaktadırlar, 27 Mayıs'ın iyi anlaşılabilmesi için, Türk aydınının 1839'dan günümüze kadar devam eden tarihsel süreci iyi kavraması, daha doğrusu bir tarih bilincinin oluşması zorunludur.

Söyleşinin adı 27 Mayıs Hareketi Üzerine, Bu tanım genelde doğru kabul edilebilir, 27 Mayıs'ı devrim, ihtilal, darbe olarak tanımlayanlar da bulunmaktadır, 27 Mayıs gerçekten nedir? Bugün topluma egemen olan 12 Eylül düşüncesidir, 12 Eylül'den yılanlar 27 Mayıs'a saldırmaktadırlar, 27 Mayıs'a en çok saldıranlar, onu darbe olarak niteleyenler

daha çok soldaki bazı kişilerdir, Oysa Türkiye'de sol, 27 Mayıs'ın sonucunda siyaset sahnesinde yer alabilmişti. Sanıyorum 27 Mayısla ilgili kavramları tanımlamakta yarar bulunmaktadır.

Darbe, bir ülkede zor kullanarak yönetimi devirme eylemi, birini kötü duruma düşüren olay, iyi olan bir durumu kötüye dönüştürmektir.

İhtilal, bir devletin ekonomik, sosyal ve politik yapısında uzun süreli bir düzen kurulmasına yol açan köklü değişikliktir.

Devrim, yerleşik toplumsal düzeni, köklü, hızlı ve geniş kapsamlı olarak niteliksel değiştirme ve yeniden biçimlendirme eylemidir,

Bu tanımlardan da anlaşılacağı gibi 27 Mayıs'a en yakışanı devrimdir. Hareket olarak tanımlanmasında da bir sakınca bulunmamaktadır.

27 Mayıs'ı çok daha iyi anlayabilmemiz için öncesini ve sonrasını karşılaştırmamız sanırım en doğru yaklaşım olacaktır,

27 Mayıs öncesinde basına sansür uygulanıyordu, basın mensupları hapsedilmişti, biz bu duruma son verdik. Ülkede sıkıyönetim vardı, 27 Mayıs'tan hemen sonra kaldırdık. Meclis Tahkikat Komisyonu kurulmuştu, böylece yargı ve yürütme fiilen Meclisteki DP grubunun eline veriliyordu, Kurtuluş Savaşı'mızın liderlerinden İsmet İnönü'ye zulüm

yapılmaya başlanmıştı, DP tarafından Vatan Cephesi kurularak toplum kesin hatlarıyla bölünmeye başlanmıştı. 27 Mayısla birlikte bu sorunlar ortadan kaldırılmıştır, 1961 Anayasası'nın kabulü gerçek anlamda bir referandumla olmuştur, yani Anayasa'nın aleyhine her türlü propaganda olanağı tanınmıştır. Bu Anayasa ile sosyal devlet kavramı, sendikal haklar, toplu sözleşme ve grev hakları toplumda kalıcı bir nitelik kazanmıştır. Anayasa Mahkemesi kurulmuş, bağımsız yargı güçlendirilmiş seçimlere hakim güvencesi getirilmiş, üniversite ile radyo televizyona özerklik tanınmış, DPT kurularak yatırımların planlı ve ülke gerçeklerine uygun olması sağlanmıştır. Bizim yıllardır savunduğumuz hukuk devleti kavramı eskiden Demirel tarafından kanun hakimiyeti olarak karşılık görürdü, Bugün Demirci'de hukuk devleti kavramını savunmaktadır, İşte bu değişim bile 27 Mayıs düşüncesinin gücünü kanıtlamaktadır, Düşünce ve vicdan özgürlüğü Anayasa güvencesine alınarak solun önü açılmış, gelişebilmesi olanaklı duruma gelmiştir, DİE, Kredi ve Yurtlar Kurumu o dönemde kurulmuş ülkeye başarılı hizmetler veren kuruluşlardır, 27 Mayıs'tan sonra yapılan vergi düzenlemeleri ile ücretlilerin gelir vergisi içindeki payı düşürülmüştür. 12 Mart ve 12 Eylül'de ise tersi bir durum söz konusudur, 1960'da okur yazar oranı %32'dir, 27 Mayıs ile birlikte eğitim alanında yaptığımız girişimler kısa sürede sonuç vermiş bu oran 1980'de %68'e çıkmıştı, ilk-orta-lise okul sayımız on kat artmıştır. Sağlık hizmetleri ilk kez sosyalize edilmiştir. Yine 1960'dan sonra hızlı bir sanayileşme yaşanmıştır, 1960'da sanayi sektöründeki nüfus %8 iken 1980'de bu oran %23'e yükselmiştir. Bugün bu oran %24'tür. Ulusal gelir 1960'da 260 dolar iken 1980'de 1300 dolara çıkmıştır.

Sayıdığım tüm bu değişimleri, gelişmeleri sağlamış olan 27 Mayıs yukarıdaki tanımlardan hangisine uyumaktadır? 27 Mayıs toplumda iyi olan hangi şeyi kötüye götürmüştür? Bu anlamda 27 Mayıs'ın darbe olarak tanımlanması son derece yanlıştır. 27 Mayıs toplumumuzda Önemli değişim ve dönüşümlere neden olmuş bir devrim, bir harekettir," diyerek söyleşiyi bitirmiştir. •